

LİSANS DÜZEYİNDEKİ FİNANS ÖĞRENCİLERİNİN MESLEK ALGISI VE BEKLENTİLERİ*

Ercan ÖZEN**
Sultan ÖZEK***

Alınış Tarihi: 22 Temmuz 2016

Kabul Tarihi: 13 Aralık 2016

Öz: Büyüyen bir finans sektörü ekonomik büyümeyi tetiklemektedir. Bu etkiye sahip olan finans sektörünün nitelikli işgücü gereksinimini karşılamada üniversitelere önemli görevler düşmektedir. Eğitim sürecinde; üniversite, finans sektörü ve öğrenci arasında sağlıklı iletişim kurulması her kesim adına ciddi faydalar sağlamaktadır.

Bu çalışmanın amacı, bankacılık ve finans eğitimi alan lisans öğrencilerinin üniversite ve meslek yaşamına ilişkin algı ve beklenti düzeylerini ölçmek, öğrencilerin yaşları ve sınıflarının bulgular üzerinde farklılık yaratıp yaratmadığını araştırmaktır. Çalışmada veri toplama yöntemi olarak anket yöntemi seçilmiş, 353 denekten elde edilen veriler Varyans analizi ile analiz edilmiştir.

Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin finans dünyasında iş yaşamının özelliklerinin farkında oldukları, finans çevrelerinden önemli beklentilere sahip oldukları anlaşılmıştır. Ayrıca, öğrencilerin üniversitede öğrenim ortamının daha çok geliştirilmesini istedikleri görülmüştür. Çalışma bulguları, öğrencilerin sınıf ve yaşlarının algı ve beklentiler üzerinde farklılıklar ortaya çıkardığını göstermektedir.

Çalışmanın bazı açıdan önemli sonuçları bulunmaktadır: Öğrencilerin finans sektörü ile ilgili algıları ve meslek ile ilgili beklentileri analiz edilerek eğitim politikalarına katkı yapması beklenmektedir. Öğrencilerin finans sektöründen beklentilerin belirlenmesi, eğitim kurumları ile sektör temsilcileri arasında iletişim ve iş birliği gereksinimini ortaya koymaktadır. İşbirliğinin gelişmesi hem öğrencilerin sektöre uygun yetişmeleri hem de sektörün gelişime uygun işgücü gereksinimini sağlamak bakımından önemlidir.

Anahtar Sözcükler: Finans, Finans Eğitimi, Finans Sektörü, Öğrenci Hedefleri, Beklenti.

PROFESSION PERCEPTIONS AND EXPECTATIONS OF B.SC. DEGREE FINANCE STUDENTS

Abstract: A growing finance sector triggers the economical grow. Universities have important roles on meeting qualified work-power needed by the finance sector having such effect. During education, ensuring a good communication among university, finance sector and student has critical benefits for all actors.

* Bu çalışma, İstanbul Üniversitesi tarafından düzenlenen 15.Ulusal İşletmecilik Kongresinde sunulan aynı adlı bildirinin yeniden düzenlenmiş halidir. Çalışma ayrıca Okumuş İnşaat / Yönetim Kurulu Başkanı, Ömer OKUMUŞ / UŞAK tarafından finansal olarak desteklenmiştir.

** Yrd. Doç. Dr., Uşak Üniversitesi. Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Bankacılık ve Finans Bölümü

*** Lisans 3. Sınıf öğrencisi, Uşak Üniversitesi. Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu. Bankacılık ve Finans Bölümü

Objective of this study is to evaluate B.Sc. degree Finance students' levels on profession perceptions and expectations, and find out if students' ages and classes can cause differences on findings or not. In the study, survey has been chosen as the data collection method and data obtained from 353 samples have been analyzed by ANOVA test.

According to the analyze results, it has been understood that the students are aware of work life features within the finance world and have important expectations from finance environment. Also, it has been seen that the students wants the learning environment in the university to be improved more. Study findings show that students' classes and ages cause differences on perception and expectations.

The study has important results from some perspectives. It is expected that the analysis made on students' perceptions about finance sector and perceptions about the job may contribute to politics on education. Determining students' expectations from the finance sector uncovers the need on communication and collaboration between educational institutions and sector representatives. Improvements within the collaboration are important in point of students to be trained properly to the sector and also for providing the labor, which is suitable for improving the sector.

Keywords: Finance, Finance Education, Finance Sector, Student Aims, Expectation.

I. Giriş

Finans sektörü, ekonomik yaşama sağladığı fon ve bilgi kaynakları sayesinde büyümenin önemli unsurlarından birini oluşturmaktadır. Sektör, büyüme sürecinde her geçen gün daha çok sayıda ve daha nitelikli personele gereksinim duymaktadır. Bu gereksinime yanıt verebilmek için mesleğini seven, nitelikli personel yetiştirilmesinde üniversitelere önemli görev düşmektedir. Küreselleşmede önemli boyutlara gelmiş ve rekabetin yoğun biçimde yaşandığı finans dünyasında bilgi ve bu bilginin üretim ve yayılmasında üniversiteler belirgin görevler üstlenmişlerdir. Bu süreçte, öğrenciler de üniversitelerden birçok beklenti içerisinde olabilmektedir. “Öğrencilerin üniversiteden neler beklediğinin ve bulunduğu bölümü neden tercih ettiğinin bilinmesi daha kaliteli bir eğitimin verilmesi için gereklidir” (Zeytinoğlu, 2012:103-115). Değişen teknoloji ve iş koşulları beklentileri de değiştirebilmekte ve klasik yöntemlerin dışında öğretim ortamları beklenir olmuştur (Civan ve Cenger, 2010: 84-99). Yenen ve Gözlu (2003: 28-38), buna ilave olarak, “öğrencilerin eğitim sürecinde: ezberden uzak, yaratıcı, sorgulayıcı, analiz yeteneği yüksek bireyler olarak kendilerini geliştirmelerini, öğretim üyelerini ve üniversite yönetimlerini bu yönde zorlamaları gerektiğini” ifade etmektedir

Türkiye’de büyüme sürecindeki finans sektörü içerisinde çalışan personel sayısının da artmakta olması, finans sektörünün sürekli olarak kendini yenilemekte olması, bu değişime uyum gösterebilecek, kapsamlı ve nitelikli bir eğitimi gerekli kılmaktadır (Büyükşalvarcı, vd., 2011:479-486).

Finans dünyasında kendilerine prestijli bir yer bulmak isteyen öğrenciler de üniversitelerde verilen finans eğitimleriyle ilgili olarak bazı

beklentilere sahip olabilmektedir. Öğrencilerin beklentilerinin analiz edilmesi ve beklentileri karşılayacak uygulamalar yapılması hem öğrencilerin iyi yetiştirilmelerine hem de finans sektörünün kaliteli işgücüne sahip olmasına katkı sağlayacaktır. Bu durum üniversitelerin de finans eğitimi konusundaki beklentilere uygun olarak nitelikli ve yeterliliğe sahip bir eğitim sürecini planlamalarına destek olacaktır.

Finansal kurumların niceliksel olarak artması, sektörde çalışan personel sayısına olan ihtiyacı arttırmaktadır. Üniversitelerde finans sektörünün ihtiyacını karşılayabilecek niteliksel ve niceliksel düzeyde yeterli öğrenci yetiştirilmesi önemlidir.

Tablo 1’de sınai, ticari ve finansal olmayan hizmet işletmeleri ile Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası(TCMB), Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu(BDDK), Sermaye Piyasası Kurulu(SPK), Tasarruf Mevduat Sigorta Fonu(TMSF), Borsa İstanbul(BIST) ve Takasbank dışındaki finansal kurumların sayıları yer almaktadır. Tablodaki kurum sayıları; banka, sigorta, faktoring, finansal kiralama, tüketici finansman, varlık yönetim şirketleri ve aracı kurumlardan oluşmaktadır. Tabloda görüldüğü gibi piyasalardaki kurum sayısı her geçen yıl azalmaktadır. 2011 yılında 334 olan finansal kurum sayısı 2015 sonunda 280’e gerilemiştir.

Tablo 1: Yıllara Göre Finansal Kurumlar

Yıllar	2011	2012	2013	2014	2015
Sayı	334	303	228	283	280

*Kaynak: TCMB Yıllık Raporları

Tablo 2’de düzenleyici ve denetleyici kurumlar ile sistemde faaliyet gösteren diğer finansal kurumlarda çalışan personel sayıları yer almaktadır. Çalışan sayılarının hesabında; banka, sigorta, faktoring, finansal kiralama, tüketici finansman, varlık yönetim şirketleri, aracı kurumlar ile düzenleyici ve denetleyici kurumlar olan Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası (TCMB), Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu(BDDK), Sermaye Piyasası Kurulu(SPK), Tasarruf Mevduat Sigorta Fonu(TMSF), Borsa İstanbul(BIST) ve Takasbank’ta çalışan personel yer almaktadır.

Tablo 2: Finansal Sistemde Çalışan Sayıları

Yıllar	2011	2012	2013	2014	2015
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar	6951	6659	6784	6916	6887
Finansal Kurumlar	217382	225431	239041	242772	243367
Toplam	224333	232090	245825	249688	250254

*Kaynak: TCMB, SPK, BDDK, TMSF, BIST, Takasbank Yıllık Raporları

Tablo 2’de de görüldüğü gibi finansal kurumlarda çalışan personel sayısı 2011 yılında 224.333 iken 2015 yılında 250.254 rakamına ulaşmıştır.

Sistemde çalışanların sayısında 5 yıllık dönemde gerçekleşen artış %11,55 olarak hesaplanmaktadır.

Bu artışa karşılık Türkiye'deki üniversitelerin ilgili bölümlerinde öğrenim gören öğrenci sayıları da Tablo 3'te gösterilmiştir. Tablo 3'e göre 2011 yılında 962.377 olan öğrenci sayısı 2015 yılına gelindiğinde 1.1501.975'e ulaşmıştır. Öğrenci sayısındaki artış oranı %56,07 olarak gerçekleşmiştir. Bu iki artış oranı arasındaki büyük farklılık alandaki öğrencilerin iş bulma olasılıklarının azaldığını göstermektedir. Bu durumda üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin daha iyi mesleklere kavuşmaları için daha kaliteli öğretim süreci yaşamaları gerekmektedir. Öğrencilerin algı ve beklentilerinin tespit edilip eksiklerinin giderilmesi hem nitelikli personel yetiştirilmesine hem de finansal sektörün gelişimine katkı sağlayacaktır. Bu durumda öncelikli görev üniversitelere düşmektedir.

Tablo 3: *Üniversitelerde Finansal Konularda Eğitim Alan Öğrenci Sayıları*

Yıllar	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013
Örgün Eğitim	174280	193199	217825	219129	285391
Açık Öğretim	788097	999997	1057208	1140868	1216584
Toplam	962377	1193196	1275033	1359997	1501975

*Kaynak: ÖSYM Araştırma, Yayın ve İstatistikler

Bu çalışma bankacılık ve finans alanında eğitim almakta olan öğrencilerin finans dünyasındaki iş ortamı ve üniversitedeki öğretim ortamını değerlendirmelerini ve bu alanlardaki beklentilerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, öğrencilerin yaş ve buldukları sınıfın algı ve beklentileri üzerinde farklılığa yol açıp açmadığını ortaya koymaktır. Çalışma, giriş ve literatür bölümü ile başlamakta; yöntem, bulgular ve sonuçların değerlendirilmesi ile sonuçlanmaktadır.

II. Literatür

Türkçe literatürde üniversite öğrencilerinin üniversitelerdeki öğretimle ilgili algı ve beklentilerini ortaya çıkarmaya dönük olarak çok sayıda çalışma yapıldığı görülmektedir. Çalışmalar iki yıl öğrenim yapan meslek yüksekokulları ve dört yıllık fakülte ve yüksekokullar ve lisansüstü kurumları olarak üç aşamalı olarak değerlendirilebilmektedir.

Tuncer (2011) meslek yüksekokulu öğrencilerinin cinsiyetine, mezun oldukları kuruma, yaşa, kardeş sayısına, ailenin ikamet ettiği yere, gelir durumuna, anne-baba eğitim durumuna ve öğrencinin kaldığı yere göre gelecekte beklenenleri araştırılmıştır ve genel olarak öğrencilerin gelecekte beklentilerinin olumlu olduğu sonucuna ulaşmıştır. Gençtürk vd. (2008) meslek yüksekokulu öğrencilerinin aldıkları muhasebe ve finans eğitimine olan bakış açılarını 1.sınıf ve 2.sınıflar arasında farklılık olup olmadığını araştırmışlardır ve 2.sınıftaki öğrencilerin uygulamalı eğitim ve derslerde konferans vb.

etkinliklere de yer verilmesini istedikleri sonucuna ulaşmıştır. Zeytinoğlu(2012) da meslek yüksekokullarda, muhasebe dersi alan öğrencilerin muhasebe eğitimine karşı tutum ve beklentilerini araştırmıştır. En belirgin öğrenci beklentilerinin, üniversiteden kendilerine olan güvenlerini kuvvetlendirmek ve yeni düşüncelere sahip olmalarını sağlamaları olduğunu tespit etmiştir. Bulca ve Erem (2014) çalışmalarında meslek yüksekokulu öğrencilerinin muhasebe ve finans eğitimine ve öğretim elemanlarına bakış açıları araştırmışlardır. Çalışmaya göre, öğrencilerin muhasebe ve finans eğitiminin meslek yaşamının ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte olduğunu düşündüklerini ancak ikinci sınıf öğrencilerinin okuldan beklentilerinin gerçekleşmediği sonucuna ulaşmışlardır. Atmaca ve Coşgun (2014) meslek yüksekokullarındaki muhasebe dersi alan öğrencilerin muhasebe eğitimine karşı tutum ve beklentilerini araştırmış ve öğrencilerin en önemli beklentisinin uygulamalı eğitim almak olduğunu tespit etmiştir. Bu tür çalışmalarda uygulamalı eğitim beklentisi ön plana çıkmaktadır. Bu süreçte son yıllarda, pek çok üniversitede iki yıllık bölümlerde eğitimin, dördüncü yarıyıllarda iş başı eğitim biçiminde tasarlandığı görülmektedir.

Dört yıllık bölümlerle ilgi olarak da çok sayıda çalışma görülmektedir. Civan ve Cenger (2010) finansal yönetim dersini alan öğrencilerin bu derse olan genel algısı ve finans eğitiminden beklentilerini belirlemeye yönelik bir araştırma yapmışlardır. Yazarlar araştırmalarının teorik bölümünde finans eğitimini incelemişler, uygulama kısmında ise 8 üniversitede öğrencilerin finans eğitimine karşı olan genel tutumları ve öğrencilerin üniversiteden beklentilerini içeren bir anket çalışması yapmışlardır. Buna göre verilen eğitimde teknolojiyen daha fazla yararlanılmasının, teorik ve uygulamanın beraber verilmesi halinde daha faydalı olacağına ve öğrencilere staj imkanının sağlanması halinde eğitimin daha fazla verimli olacağı sonucuna ulaşmışlardır.

Korukoğlu (2003) üniversite öğrencilerinin okudukları bölümlere ilişkin bilgi düzeylerini, öğrencilerin bölümlerine ilişkin tutumlarını ve öğrencilerin beklentilerini ölçmeye yönelik bir araştırma yapmış ve öğrencilerin beklentilerini dikkate alan bir üniversitenin daha verimli olacağını düşündüklerini tespit etmiştir.

Şahin vd. (2011) öğrencilerin hayata ve okudukları bölüme bakış açıları ve üniversitedeki eğitimlerinden beklentilerini araştırmışlar ve öğrencilerin üniversiteden beklentilerinin başında mesleğe hazırlanma olduğu tespit edilmiştir. İkinci ve Burgaz (2007) öğrencilerin okudukları üniversitenin akademik danışmanlarına ve verilen akademik hizmetlere ilişkin mevcut algılarını ve beklentilerini araştırmıştır. Yazarlar, çalışmalarında anket yöntemi kullanılmış olup öğrencilerin meslek tanıtım faaliyetleri beklentisi içerisinde olduklarını ve öğretim elemanlarından ders içerisinde daha verimli aktiviteler beklentisi içerisinde olduklarını tespit etmiştir.

Tümer vd. (2010) üniversite öğrencilerinin öğretim elemanlarından beklentilerini ve bu beklentilerini okudukları fakülte ya da yüksekokula göre,

öğrencinin yaşına göre, mezun olunan lise türüne göre, liseden mezun olunan bölüme göre ve öğrenim türüne göre öğretim elemanlarından beklentilerini araştırmışlardır. Çalışma sonucuna göre öğrencilerin teorik bilgiye daha az önem verdiklerini tespit etmişlerdir. Tuğay (2014) muhasebe dersi alan öğrencilerin muhasebe dersine bakış açıları ve öğrencilerin öğretim elemanlarından beklentileri araştırılmıştır ve öğrencilerin beklentisinin öğretim elemanlarından teknolojidenden daha çok yararlanmaları olduğunu tespit etmiştir.

Erdem ve Şenol (2015) üniversitede turizm eğitimi alan öğrencilerin üniversitedeki mevcut durumdan ve bölümlerindeki memnuniyeti ve mesleğe karşı olan tutumu araştırmışlar; öğrencilerin turizm mesleğine bakış açılarını ortaya koymuşlar ve bu alanda iş olanaklarının fazla olduğunu düşündüklerini tespit etmiştir. Tayyar ve Dilşeker (2012) devlet ve vakıf üniversitelerinde okuyan öğrencilerin buldukları üniversitenin fiziksel özelliklerini, öğrencilere sunulan hizmetlere, akademik ve akademik olmayan personellerin durumlarını mevcut algıları ve memnuniyet düzeylerini ölçen araştırma yapmışlardır. Çalışma sonuçlarına göre; memnuniyet, sadakat ve tavsiye arasındaki ilişkinin kuvvetli olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Yüksek lisans düzeyinde de yapılan çalışmalar bulunmaktadır. Arı vd. (2005) lisansüstü eğitim alan öğrencilerin aldıkları eğitime bakış açıları ve eğitimden beklentileri araştırılmış ve öğrencilerin birtakım beklenti içerisinde olduklarını tespit etmiştir. Bu beklentiler içerisinde; diğer üniversitedeki öğretim elemanlarından yararlanma ve lisansüstü eğitime geçmeden önce yabancı dil eğitimi alma mevcuttur. Demirbolat (2005) yüksek lisans öğrencilerinin aldıkları eğitim ve öğretim elemanlarından beklentileri araştırdığı çalışmasında, öğrencilerin derslerde geleneksel öğretim metotlarının kullanılmasını istemediklerini tespit etmiştir.

III. Yöntem Ve Bulgular

Bu bölüm, Çalışmadaki amaç, veri yapısı, kayıp veri analizi, tanımlatıcı istatistikler ve çalışmanın ana bulguları ile devam etmektedir.

A. Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı bankacılık ve finans eğitimi alan lisans öğrencilerinin üniversite ve meslek yaşamına ilişkin algı ve beklenti düzeylerini ölçmektir. Ayrıca, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıfların ve yaşların bu algılar üzerinde farklılık yaratıp yaratmadığı araştırılmaktadır.

B. Veri Yapısı

Çalışmanın verileri ankete dayalıdır. Ana kütleyi Uşak Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Bankacılık ve Finans Bölümünde öğrenim gören 577 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem 353 kişiden oluşmakta ve ana kütleyi temsil oranı %61,2'dir. 4 yıllık bir bölüm olan Bankacılık ve Finans bölümü, araştırma döneminde 3 yıldır öğrenci kabul etmiş durumdadır.

Çalışmaya 2'si demografik, 30'u algı ve beklentileri ölçen 32 soru dahil edilmiştir. Anketin oluşturulmasında Gökgez ve Zeytin (2012), Avcı (2011),

Owen vd. (2012), Ustasüleyman (2009), Bulca ve Erem (2014) ile Tayyar ve Dilşeker (2013) gibi çalışmalardan yararlanılmıştır. Algı ve beklentilere ilişkin sorular “1-Kesin katılmıyorum, 2-Katılmıyorum, 3-Kararsızım, 4-Katılıyorum ve 5-Kesin katılıyorum” biçiminde kodlanmıştır.

C. Veri Analiz Yöntemleri

Çalışmaya önce kayıp verilerin tamamlanması ile başlanmıştır. Çünkü kayıp veriler Rubin’in de (1987) belirttiği gibi yanlılığa ve analiz sonucunun doğru tahmin edilmesini olumsuz etkilemektedir. Kayıp verilerin analizine bakıldığında araştırma kapsamında toplanan 353 ankette yer alan 10.590 (353*30) veri içinde 89 kayıp veriye ulaşılmıştır. Bu kayıp veriler, SPSS 20 programında yer alan EM (Expectation Maximization) algoritması kullanılarak tamamlanmıştır.

Veri setlerinde aşırı uç değerler, bir hipotezin istatistiksel olarak olmaması gerekirken anlamlı ya da anlamsız çıkmasına sebep olabilmektedir (Mertler ve Vannatta, 2005). Bu nedenle bu veriler örneklemden çıkarılır. Veri setinin normal dağılıp dağılmadığı, model analizinde kullanılacak tahmin yönteminin belirlenmesi açısından oldukça önemlidir. Bu nedenle, analizlere geçmeden önce verilerin normal dağılıp dağılmadığını belirlemek için kurtosis (basıklık) ve skewness (çarpıklık) değerlerine bakılmıştır. Bu değerlerin, literatürde yer alan Pesonen(1975) ve D'Agostino ve Lee (1977) tarafından önerilen aralıklarda olduğu gözlemlendikten sonra analize geçilmiştir.

Analizlerde çok sayıda değişken kullanmak yerine, boyut indirgeme yoluna gidilmiştir. Çalışmada, zaten birbirleriyle ilişkisi olan gözlenen değişkenleri küçük bir set (bileşen –component) halinde toplayan temel bileşenler analizi (Baglin, 2014) uygulanmıştır. Temel bileşenler analizinde maddeleri boyutlandırmak için dik (orthogonal) döndürme yöntemlerinden en uygun olan varimax döndürme yöntemi (Abdi ve Williams, 2010) kullanılmıştır.

D. Tanımlayıcı İstatistikler

Çalışmada yer alan demografik sorular öğrencilerin bulunduğu sınıf ve öğrencilerin yaşlarıdır. Tablo 4’de de görüldüğü gibi öğrencilerin %34,6’sı birinci sınıfta iken, ikinci sınıfta bulunan öğrencilerin oranı %29,2 ve üçüncü sınıftaki öğrencilerin oranı %35,5’tir. Yaş dağılımına bakıldığında en çok öğrenci %52,7 ile 20-21 yaş grubunda bulunmaktadır.

Tablo 4: Demografik İstatistikler

Sınıf	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
1.	122	34,6	35,3	35,3
2.	101	28,6	29,2	64,5
3.	123	34,8	35,5	100,0
Toplam	346	98,0	100,0	
Kayıp	7	2,0		
Toplam	353	100,0		
Yaş	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
20 >	111	31,4	33,2	33,2
20-21	176	49,9	52,7	85,9
21 <	47	13,3	14,1	100,0
Total	334	94,6	100,0	
Kayıp	19	5,4		
Toplam	353	100,0		

Tablo 5 öğrencilerin mezun olduktan sonra öğretim gördükleri dalla ilgili meslek tercihlerini göstermektedir. Tabloya göre, Bankacılık ve Finans bölümü öğrencilerinin mezuniyet sonrasında en çok tercih ettikleri iş sahası olarak bankalar önemli bir yer tutmaktadır. Öğrencilerin %61,7'lik kısmı bankalarda çalışmayı istemektedir. Kamuya ait Sermaye Piyasası Kurumu gibi yerler %65,5 ile en çok istenen çalışma yerleridir. Bunun nedeni kamunun büyük ölçüde iş garantisi veriyor olmasıdır. En az tercih edilen çalışma yeri %25,6 ile sigortacılık işletmeleridir. Bunda bölümde sigorta alanında derslerin bulunmamasının rolü olduğu söylenebilir. Tabloya göre, kendi işini kurmak isteyenlerin oranı %32,4'te kalmaktadır.

Tablo 5: Mezuniyet Sonrası Kariyer Tercihleri

	Kesin Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsız	Katılıyorum	Kesin Katılıyorum
Banka	27 (%7,8)	52 (%15,1)	53 (%15,4)	119 (%34,5)	94 (%27,2)
Sigorta	57 (%16,4)	105 (%30,2)	97 (%27,9)	65 (%18,7)	24 (%6,9)
Aracı Kurumlar	34 (%9,6)	76 (%22,1)	116 (%33,7)	95 (%27,6)	23 (%6,7)
Diğer	18 (%5,1)	40 (%11,4)	64 (%18,2)	165 (%46,9)	65 (%18,5)
Finansal Kurumlar					
Özel	34 (%9,8)	72 (%20,4)	76 (%22,0)	112 (%32,4)	52 (%15,0)
Şirketler					
Kamu	21 (%6,0)	41 (%11,8)	58 (%16,7)	131 (%37,6)	97 (%27,9)
Kurumları					
Kendi işimi kurmak isterim	59 (%16,8)	70 (%19,9)	108 (%30,8)	70 (%19,9)	44 (%12,5)
Diğer İşler	87 (%25,0)	98 (%28,2)	93 (%26,3)	36 (%10,3)	34 (%9,8)

a. Finansal Sektör Algısı

Finans bölümü öğrencileri mezuniyet sonrası finansal sistemin unsurlarından özel şirketler, bankalar, sigorta şirketleri, aracı kurumlar, borsalar, sermaye piyasası kurulu ve bunun gibi kurumlarda iş bulma olanağına sahiptir. Öğrencinin ileride içinde yer alacağı ortamın koşullarının farkında olması, ileriye dönük olarak kendini hazırlaması açısından değerlidir.

Öğrencilerin finansal sektördeki çalışma ortamına ilişkin algılarını ölçmek amacıyla literatürde yapılan çalışmalardan da faydalanılarak 10 adet soru seçilmiştir. Bu sorulara ilişkin olarak öğrencilerin algıları Tablo 6'da gösterilmektedir.

Tablo 6 öğrencilerin büyük ölçüde finans sektörünün iletişim becerisi gerektirdiğini, disiplinli bir çalışma ortamına sahip olduğunu, teknolojiyi yakından takip eden bir sektör olduğunu ve bulunan diğer özelliklerin büyük oranda farkında olduklarını göstermektedir. Bununla birlikte iş yoğunluğunun da çok fazla olduğuna inanılmaktadır.

Tablo 6: Finansal Sektör Algısına İlişkin Yargıların Dağılımı

Kod	Yargı	1 %	2%	3%	4%	5%
SA1	Finans sektörü etkili iletişim becerisi gerektirir	2.9	4.0	3.4	44.5	45.1
SA2	Finans sektörü disiplinli bir çalışma ortamına sahiptir	2.6	3.8	4.9	43.1	45.7
SA3	Finans sektörü teknolojik yenilikleri yakından takip eden bir sektördür	2.9	4.9	12.7	42.4	37.2
SA4	Finans sektörü gizliliğe önem veren bir sektördür	3.2	4.6	20.3	34.4	37.5
SA5	Finans sektöründe iş yoğunluğu azdır	36.0	40.9	12.9	8.0	2.3
SA6	Finans sektöründe başarılı olmak için ekip çalışmasına yatkın olmak gerekmektedir	2.3	5.2	16.7	46.6	29.3
SA7	Finans sektöründeki meslekler yeniliklere açıktır	3.7	4.8	12.0	51.6	27.9
SA8	Finans sektöründe işte yükselme olanakları fazladır	3.8	9.0	9.6	55.2	22.4
SA9	Finans sektörü kişisel gelişimime olanak sağlayabilecek bir iş yaşamı sunar	5.4	10.6	13.5	50.7	19.8
SA10	Finans sektöründeki çalışanların ücretleri diğer sektörelere göre yüksektir	5.1	23.4	21.4	44.4	5.7

1:Kesinlikle Katılmıyorum 2:Katılmıyorum 3:Fikrim Yok 4:Katılıyorum 5:Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 7 ise öğrencilerin finansal sektör algılamalarına ilişkin algı ortalamalarını ve normallik dağılım ölçülerini göstermektedir. Tabloya bakıldığında, tüm sorulara verilen puanların 3'ün üzerinde olduğu görülmektedir. Bu durum, finans bölümündeki öğrencilerin ileride çalışacakları iş yaşamı hakkındaki sorulara büyük ölçüde katıldıklarını göstermektedir.

Tablo 7: Finansal Sektör Algısına İlişkin Ortalama ve Normal Dağılım Ölçüleri

	N	Ortalama	Std.	Çarpıklık		Basıklık	
		a	Sapma	İstatistik	Std. Hata	İstatistik	Std. Hata
SA1	353	4,2526	,91343	-1,741	,130	3,445	,259
SA2	353	4,2388	,91590	-1,617	,130	2,925	,259
SA3	353	4,0583	,97010	-1,187	,130	1,337	,259
SA4	353	3,9856	1,01973	-,942	,130	,526	,259
SA5	353	3,9827	1,02799	-1,002	,130	,444	,259
SA6	353	3,9474	,93526	-,961	,130	,931	,259
SA7	353	3,9431	,97381	-1,254	,130	1,682	,259
SA8	353	3,8303	,98710	-1,129	,130	1,061	,259
SA9	353	3,6858	1,07105	-,935	,130	,293	,259
SA10	353	3,2219	1,02930	-,424	,130	-,763	,259
N	353						

b. Finansal Sektörden Beklentiler

Tablo 8 öğrencilerin finans kurumlarından beklentilerini göstermektedir. Tablodaki tüm yargılar öğrenciler tarafından %90'dan az olmamak üzere kabul edilmektedir. Öğrencilerin kurumlardan en büyük beklentileri arasında sektörle ilgili bilgilendirme yapılması ve kurumlarla iletişim kurulabilmesi gelmektedir.

Tablo 8: Finansal Sektörden Beklentilere İlişkin Yargıların Dağılımı

Kod	Yargı	1%	2%	3%	4%	5%
SB1	Sektörü daha iyi tanımam için çalışanların bizleri bilgilendirmesini isterim	3.4	2.3	2.6	31.9	59.8
SB2	Finans kurumlarının öğrenciler ile daha çok etkileşimde olmasını isterim	3.4	2.9	1.4	35.4	56.9
SB3	Finans kurumlarının sektörü yakından tanımam için kariyer günleri düzenlemesini isterim	2.6	2.6	8.2	34.1	52.6
SB4	Sektörü yakından tanımak için ilgili finans kuruluşlarına online ortamda kolay ulaşmak isterim	2.3	2.0	4.6	47.1	44.0
SB5	Sektörde çalışanlara kolay ulaşabilmek isterim	2.0	4.3	4.9	45.6	43.3

1:Kesinlikle Katılmıyorum 2:Katılmıyorum 3:Fikrim Yok 4:Katılıyorum 5:Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 9'da beklenti ortalamalarının tüm sorular için 4'ten büyük olduğu görülmektedir. Bu da, öğrencilerin sektörden beklentilerinin oldukça yüksek olduğu anlamını taşımaktadır. Öğrencilerin finansal kurumlardan en çok beklentisinin daha çok bilgilendirme yapılması olduğu görülmektedir.

Tablo 9: Finansal Sektörden Beklentilere İlişkin Ortalama ve Normal Dağılım Ölçüleri

	N	Ortalama	Std.	Çarpıklık		Basıklık	
		a	Sapma	İstatistik	Std. Hata	İstatistik	Std. Hata
SB1	353	4,4223	,91709	-2,180	,130	5,085	,259
SB2	353	4,3917	,92086	-2,128	,130	4,869	,259
SB3	353	4,3165	,91727	-1,670	,130	3,002	,259
SB4	353	4,2829	,82895	-1,742	,130	4,346	,259
SB5	353	4,2364	,87904	-1,565	,130	2,951	,259
N	353						

c. Genel Öğretim Ortamı Yeterliliği

Bu ölçeğin hazırlanması sırasında Tayyar ve Dilşeker (2012), Bulca ve Erem'in (2014) üniversite öğrencilerinin öğretim ortamı ve öğretim elemanları ile ilgili memnuniyet düzeylerini ölçtükleri çalışmalardan da büyük ölçüde yararlanılmıştır.

Öğrencilerin, öğretim ortamına ilişkin düşüncelerinin dağılımı Tablo 10'da gösterilmektedir. Tablo 10'a göre en çok yeterli görülen yargı %47,7 ile öğretim üyeleriyle olan iletişim düzeyi olduğu görülmektedir. En düşük yeterlilik düzeyi ise %17,5 ile okulun fiziksel ortamıdır. Bu durum Tablo 11'de yer alan soru ortalama değerleri ile de ortaya çıkmaktadır.

Tablo 10: Genel Öğretim Ortamı Yeterliliğine İlişkin Yarguların Dağılımı

Kod	Yargı	1%	2%	3%	4%	5%
OA1	Öğretim üyeleri ile iletişim düzeyi yeterlidir	7.2	29.3	15.8	44.3	3.4
OA2	Öğretim üyelerinin desteği yeterlidir	9.5	29.2	15.8	40.7	4.9
OA3	Okulumuzda idari personelin desteği yeterlidir	9.1	34.1	23.0	31.0	2.8
OA4	Okul idarecilerinin desteği yeterlidir	8.3	34.8	22.4	32.8	1.7
OA5	Eğitim/öğretim etkinlikleri yeterlidir	10.3	40.8	20.7	23.9	4.3
OA6	Akademik uygulama etkinlikleri yeterlidir	10.8	43.3	20.9	22.7	2.3
OA7	Okulumuzun fiziki ortamı finansal eğitim için yeterlidir	18.1	35.5	28.9	14.9	2.6

1:Kesinlikle Katılmıyorum 2:Katılmıyorum 3:Fikrim Yok 4:Katılıyorum 5:Kesinlikle Katılıyorum

Öğrencilerin genel olarak öğretim ortamı yeterliliği konusundaki algıları yüksek değildir. En düşük yeterlilik düzeyi, yüksekokulda genel olarak öğretim faaliyetlerine uygun bir fiziksel yapının uygunluğuna ilişkin soruda (2,4792) ortaya çıkmaktadır.

Tablo 11: Genel Öğretim Ortamı Yeterliliğine İlişkin Ortalama ve Normal Dağılım Ölçüleri

	N	Ortalama	Std. Sapma	Çarpıklık		Basıklık	
	İstatistik	İstatistik	İstatistik	İstatistik	Std. Hata	İstatistik	Std. Hata
OA1	353	3,0866	1,07477	-,349	,130	-1,098	,259
OA2	353	3,0214	1,12399	-,234	,130	-1,119	,259
OA3	353	2,8475	1,05277	-,014	,130	-1,039	,259
OA4	353	2,8461	1,02507	-,055	,130	-1,108	,259
OA5	353	2,7073	1,06967	,301	,130	-,832	,259
OA6	353	2,6140	1,01715	,337	,130	-,786	,259
OA7	353	2,4792	1,03020	,319	,130	-,565	,259
N	353						

d. Öğretim Ortamından Beklentiler

Öğrencilerin okuldaki beklentilerinin anlaşılması daha başarılı sonuçları ortaya çıkaracak öğretim ortamının dizaynı bakımından değerli bilgiler sunmaktadır. Tablo 12 öğrencilerin okul ortamından beklentilerini göstermektedir. Tabloya göre en büyük beklenti %92,9 ile sektör temsilcilerinin derslere davet edilmesi ve iş yeri ziyaretleri (%91,8) düzenlenmesidir.

Tablo 13'te öğrencilerin akademik birimlerinden beklentileri yer almaktadır. Öğrencilerin okullarından en büyük beklentisini piyasa profesyonellerini akademik derslere entegre etmek (4,5224) oluşturmaktadır. Bunun yanında teknik geziler, farklı kurslar, ders içeriklerinin finansal yaşamın gerekleri için daha uygun olması beklenmektedir. Öğretim sürecinde teorik bilgiye ağırlık verilmesi isteği ise en düşük düzeyde (3,2652) kalan beklenti olarak ortaya çıkmaktadır.

Tablo 12: Öğretim Ortamından Beklentiler İlişkin Yarguların Dağılımı

		1%	2%	3%	4%	5%
OA1	Sektörde deneyimli çalışanlar derslere davet edilmelidir	1.7	3.1	2.3	27.1	65.8
OA2	Daha fazla teknik gezi(iş yeri ziyareti gibi) düzenlenmelidir	1.7	3.1	3.4	31.1	60.7
OA3	Finans sektörüne uygun becerilerimi geliştirici kurslar açılmalıdır	1.7	2.0	4.8	34.8	56.7
OA4	Derslerin içeriği finans sektörünün gereklerini karşılayacak düzeyde olmalıdır	1.1	3.4	3.7	35.4	56.4
OA5	Daha fazla etkinlik (seminer, konferans, panel vb) düzenlenmelidir	1.4	4.3	4.6	38.9	50.9
OA6	Finansal güncel sektör haberlerine derslerde yer verilmelidir	2.3	2.9	5.8	40.9	48.1
OA7	Derslerimizde uygulamalı bilgiye ağırlık verilmelidir	4.3	9.9	5.2	33.0	47.5
OA8	Derslerimizde teorik bilgiye ağırlık verilmelidir	11.5	20.4	14.1	37.6	16.4

1:Kesinlikle Katılmıyorum 2:Katılmıyorum 3:Fikrim Yok 4:Katılıyorum 5:Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 13: Öğretim Ortamından Beklentilere İlişkin Ortalama ve Normal Dağılım Ölçüleri

	N	Ortalama	Std. Sapma	Çarpıklık		Basıklık	
	İstatistik	İstatistik	İstatistik	İstatistik	Std. Hata	İstatistik	Std. Hata
OA1	353	4,5224	,82913	-2,282	,130	5,725	,259
OB2	353	4,4576	,84200	-2,035	,130	4,657	,259
OB3	353	4,4283	,81539	-1,918	,130	4,612	,259
OB4	353	4,4249	,81230	-1,819	,130	3,909	,259
OB5	353	4,3343	,86273	-1,637	,130	2,988	,259
OB6	353	4,3008	,87465	-1,707	,130	3,534	,259
OB7	353	4,0933	1,13442	-1,288	,130	,753	,259
OB8	353	3,2652	1,26773	-,366	,130	-1,023	,259
N	353						

e. Temel Bileşenler Analizi

Öğrencilerin yaşı ve buldukları sınıfların algı ve beklentiler üzerindeki etkisini daha az sayıda değişken kullanarak araştırmak için faktör grupları belirlenmektedir. Ortaya çıkan tüm faktör gruplarında KMO Barlet test sonuçları 0,50 değerinin üzerindedir. Bu sonuç çalışmadaki örneklem büyüklüğünün yeterli olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerin finansal sektöre ilişkin ölçeği temel bileşenler analizine tabi tutulmuştur. Analiz sırasında Finansal Sektör Algısı ölçeğinde yer alan SA8 ve SA10 dışındaki sorular tek bir faktörde toplanmıştır. Bu iki soru, anlamlı bir faktör oluşturmadığı için analizden çıkarılmıştır. Finansal Sektörden Beklentiler ölçeğindeki tüm sorular tek bir faktörde toplanmıştır. Genel Öğretim Ortamı Yeterliliği ölçeğinde ise OA6 sorusu faktör dışında kalmakta, diğer tüm sorular tek bir faktörde toplanmaktadır. Öğretim Ortamından Beklentiler ölçeğinde “OB8 Daha çok teorik bilgi verilmelidir” sorusu ölçekten çıkarılmıştır. Sonuçlar Tablo 14’te gösterilmiştir. Finansal sektör algısı içinde en önemli görülen soru “Finans sektörünün etkili iletişim becerisi gerektirir” sorudur.

f. Varyans Analizi Bulguları

Öğrencilerin yaş ve sınıflarının finans sektöründeki iş ortamı algısı ve sektörden beklentiler ile öğretim ortamı üzerinde değerlendirmelerinin ve beklentilerinin farklılık yaratıp yaratmadığını ortaya çıkarmak için tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Öncelikle varyansların homojenlik testi yapılmıştır. Varyansları homojen olmayan sorularda Games-Howel testi kullanılmıştır. Öğrencilerin sınıfları ile ilgili test sonuçları Tablo 15’te, yaşları ilgili test Tablo 16’da görülmektedir.

Tablo 14: Ölçeklere İlişkin Temel Bileşenler Analizi Sonuçları

Soru No	İfade	Yük değeri
Finansal Sektör Algısı		
SA1	Finans sektörü etkili iletişim becerisi gerektirir.	0,821
SA2	Finans sektörü disiplinli bir çalışma ortamına sahiptir.	0,778
SA3	Finans sektörü teknolojik yenilikleri yakından takip eden bir sektördür.	0,763
SA6	Finans sektöründe başarılı olmak için ekip çalışmasına yatkın olmak gerekmektedir.	0,738
SA7	Finans sektöründeki meslekler yeniliklere açıktır.	0,718
SA4	Finans sektörü gizliliğe önem veren bir sektördür.	0,605
SA9	Finans sektörü kişisel gelişimime olanak sağlayabilecek bir iş yaşamı sunar.	0,469
SA5	Finans sektöründe iş yoğunluğu azdır.	0,463
Özdeğer	: 3,721	% Toplam Varyans : 46,513
Toplam Varyans	: 46,513	KMO : ,876
Alfa	: ,821	
Finansal Sektörden Beklentiler		
SB1	Sektörü daha iyi tanımak için çalışanlardan bilgilendirme isterim.	0,869
SB4	İlgili finans kuruluşlarına online ortamda kolay ulaşmak isterim.	0,821
SB5	Sektörde çalışanlara kolay ulaşabilmek isterim.	0,813
SB3	Finans kurumlarının sektörü yakından tanımam için kariyer günleri düzenlemesini isterim.	0,812
SB2	Finansal kurumlarının öğrenciler ile daha çok etkileşimde olmasını isterim.	0,809
Özdeğer	: 3,406	% Toplam Varyans : 68,126
Toplam Varyans	: 68,126	KMO : ,853
Alfa	: ,882	
Genel Öğretim Ortamı Yeterliliği		
OA4	Okul idarecilerinin desteği yeterlidir.	0,849
OA2	Öğretim üyelerinin desteği yeterlidir.	0,845
OA3	Okulumuzda İdari personelin desteği yeterlidir.	0,796
OA1	Öğretim üyeleri ile iletişim düzeyi yeterlidir.	0,731
OA5	Eğitim/öğretim etkinlikleri yeterlidir.	0,713
OA7	Okulumuzun fiziki ortamı finansal eğitim için yeterlidir.	0,520
Özdeğer	: 3,382	% Toplam Varyans : 56,364
Toplam Varyans	: 56,364	KMO : ,821
Alfa	: ,840	
Öğretim Ortamından Beklentiler		
OA1	Sektörde deneyimli çalışanlar derslere de davet edilmelidir.	0,856
OB3	Finans sektörüne uygun becerilerimi geliştirici kurslar açılmalıdır.	0,852
OB4	Derslerin içeriği finans sektörünün gereklerini karşılayacak düzeyde olmalıdır.	0,851
OB2	Daha fazla teknik gezi (iş yeri ziyareti gibi) düzenlenmelidir.	0,846
OB6	Finansal güncel sektör haberlerine derslerde yer verilmelidir.	0,789
OB5	Daha fazla etkinlik (seminer, konferans, panel gibi) düzenlenmelidir.	0,762
OB7	Derslerimizde daha fazla uygulamalı bilgi verilmelidir.	0,399
Özdeğer	: 4,263	% Toplam Varyans : 60,906
Toplam Varyans	: 60,906	KMO : ,888
Alfa	: ,870	

Tablo 15’te öğrencilerin sınıflarına göre tüm ölçek düzeylerinde diğer sınıflardan farklı düşündükleri görülmektedir. Bu öğrencilerin finansal sektör ve öğretim ortamını değerlendirmelerin yanında beklentilerinin de diğer sınıflara göre istatistiki olarak anlamlı bir biçimde düşük olduğu görülmektedir. Buna göre ilk yıl yüksek olan değerlendirme ve beklenti puanları ikinci sınıfta düşmekte ve üçüncü sınıfa gelindiğinde tekrar yükselişe geçmektedir. Bu durumun nedeni olarak, sınıflara göre ders ve ders içeriklerinin farklı olması akla gelmektedir. Şöyle ki, bankacılık ve finans bölümündeki birinci sınıf öğrencileri üniversitelerdeki tüm sosyal bölümlerde olduğu gibi, çoğu ortak içerikli dersler almaktadır. Bu bölümde ikinci sınıfa gelindiğinde, finans alanındaki dersler tüm dersler içinde büyük bir ağırlık kazanmakta, hemen hemen tüm dersler finans içerikli olmaktadır. Üçüncü sınıfa gelindiğinde öğrenciler ders içeriklerindeki yoğun değişime uyum sağlamakta ve düşünceler tekrar birinci sınıftaki seviyeye yaklaşmaktadır.

Tablo 15: Öğrencilerin Sınıfı İle Öğretim Ortamı Algısı (ÖO) ve Beklentileri (ÖB), Finansal Sektör Algısı (SA) ve Beklentileri (SB) Arasındaki Tek Yönlü Varyans Analizi

Faktör	Sınıfı	Ortalama	Std.sapma	F değeri	P değeri
(SA) Finansal Sektör Algısı	1	4,1725	,52041	6,148	,002
	2	3,8956	,85552		
	3	3,9394	,55749		
(SB) Finansal Sektörden Beklentiler	1	4,4444	,63892	1,828	,036
	2	4,1878	,91318		
	3	4,3130	,66269		
(OA) Genel Öğretim Ortamı Yeterliliği	1	2,7747	,78811	2,154	,030
	2	2,7230	,81231		
	3	2,9804	,73871		
(OB) Öğretim Ortamından Beklentiler	1	4,1087	,47448	3,241	,040
	2	3,9298	,73287		
	3	4,0946	,50750		

Öğrencilerin yaşının etkisi de Tablo 16’da görülmektedir. Öğrencilerin yaşı, finansal yaşamla ilgili algı düzeylerini ve okul ortamına ilişkin algıları üzerinde istatistiksel olarak anlamlı ($P > 0,050$) bir farklılığa yol açmamaktadır. Ancak, öğrencilerin yaşı sektörden ve okuldan olan beklentiler üzerinde farklılık yaratmaktadır.

Tablo-16: Öğrencilerin Yaşı İle Öğretim Ortamı Algısı (ÖO) ve Beklentileri (ÖB), Finansal Sektör Algısı (SA) ve Beklentileri (SB) Arasındaki Tek Yönlü Varyans Analizi

Faktör	Yaş Grupları	Ortalama	Std.sapma	F değeri	P değeri
(SA) Finansal Sektör Algısı	1	4,0459	,60711	1,801	,167
	2	4,0339	,62408		
	3	3,8474	,77678		
(SB) Finansal Sektörden Beklentiler	1	4,3156	,75468	5,326	,005
	2	4,4130	,62979		
	3	4,0255	,95062		
(OA) Genel Öğretim Ortamı Yeterliliği	1	2,7442	,81035	1,527	,219
	2	2,8588	,76585		
	3	2,9701	,78180		
(OB) Öğretim Ortamından Beklentiler	1	4,0657	,53866	5,928	,003
	2	4,1190	,51815		
	3	3,8029	,73604		

Buna göre; en yüksek beklenti düzeyi ikinci yaş grubu olan (20-21) yaşındakiler iken, 22 ve üstündeki yaşlarda öğrencilerin oluşturduğu üçüncü gruptaki öğrencilerin beklentilerinin şiddeti azalmaktadır. Bunun nedeni, bu yaş grubundaki öğrencilerin göreceli olarak son sınıflarda bulunmaları ve artan yaşla birlikte beklentilerini karşılama eğiliminde olabileceklerine bağlanabilecektir.

IV. Sonuç

Bu çalışmada lisans düzeyinde bankacılık ve finans eğitimi alan öğrencilerin üniversite ve meslek yaşamına ilişkin algı ve beklenti düzeyleri ölçülmektedir. Ayrıca, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıfların ve yaşların bu algılar üzerinde farklılık yaratıp yaratmadığı araştırılmaktadır.

Çalışma, kayıtlı 577 öğrencinin bulunduğu Uşak Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Bankacılık ve Finans Bölümü öğrencilerinden 353'ünün katıldığı anket uygulamasına dayanmaktadır. Elde edilen veriler varyans analizine tabi tutulmuştur.

Öğrencilerin finans sektörü ile ilgili sorulara verdikleri yanıtlara bakıldığında soru puan değerlerinin yüksek olduğu görülmektedir. Öğrenciler; finans sektörünün etkili iletişim becerisi gerektirdiğini, disiplinin ön planda olduğunu, sektörün teknolojik gelişmeleri yakından takip ettiğini, gizliliğe önem verildiğini, iş yoğunluğunun aşırı olmadığını, başarılı olmak için ekip çalışmasına yatkın olunması gerektiğini, sektörün yeniliklere açık olduğunu, sektörün öğrencilerin kişisel gelişimine uygun iş fırsatları sunduğunu, işte yükselme olanaklarının olduğunu, düşünmektedir. Ancak, sektördeki ücretlerin yüksek olduğu konusunda tereddütler bulunmaktadır.

Öğrencilerin sektörden beklentileri incelendiğinde tüm sorular için yüksek puan verildiği görülmüştür. Öğrencilerin en önem verdikleri beklenti, sektörün daha iyi tanıyabilmek için sektör çalışanlarının sunduğu bilgilendirme

olanaklarının artmasıdır. Bu nedenle de sektör çalışanları ile daha çok etkileşim istenmektedir. Karşılıklı etkileşim olanaklarının gelişmesi için de kariyer günler düzenlenmesi istenmektedir. Ayrıca, kurumlarla on-line iletişim olanaklarının geliştirilmesi beklenmektedir. Son sırada yer alan beklenti ise, sektör çalışanlarına daha kolay biçimde ulaşma olanağı elde etmektir.

Yüksekokuldaki öğretim ortamına ilişkin öğrenci değerlendirmelerine bakıldığında, puanların yüksek olmadığı görülmektedir. Öğrencilerin öğretim üyeleri ile iletişimi ve öğretim üyelerinin kendilerine verdikleri destek için verdikleri puan ortalamanın biraz üzerindedir. Buna karşılık, okuldaki finans öğretimi için gerekli fiziki altyapının en düşük puanı aldığı görülmüştür.

Finans öğrencilerinin okuldan beklentileri arasında en önemli unsurunu sektör temsilcilerinin derslere davet edilmesi oluşturmaktadır. Finansla ilgili alanlarda becerileri geliştirecek kurslar, ders içeriklerinin finans sektörünün gereklerine uygun olarak geliştirilmeye devam edilmesi, işyeri gezileri, derslerde güncel finansal gelişmelere daha çok yer verilmesi, konferanslar verilmesi diğer önemli beklentiler arasındadır.

Çalışmada, finans öğrencilerinin sınıf ve yaşlarının algı ve beklentiler üzerinde farklılıklar ortaya çıkardığı görülmektedir. Finans ağırlıklı yoğun derslerle ilk kez tanışan ikinci sınıf öğrencilerin memnuniyet ve beklenti düzeyleri daha düşük iken, üçüncü sınıfta motivasyonu yükselen öğrencilerin memnuniyet ve beklentilerinin de arttığı gözlenmektedir.

Öğrencilerin yaşının değişmesi de algı beklenti üzerinde farklılık ortaya çıkarmaktadır. 21 yaşından büyük öğrencilerin finansal sektör algısı, sektörden beklentileri ve okuldan beklentileri diğerlerine göre daha düşüktür. Bu öğrenciler okuldaki öğretim ortamından daha küçük yaşta öğrencilere göre daha çok memnundur.

Çalışmanın çıkarımları şu şekilde sıralanabilir: (i) Öğrencilerin finans sektörü ile ilgili algıları ve meslek ile ilgili beklentileri analiz edilmesi eğitim politikalarına katkı yapacaktır. (ii) Öğrencilerin finans sektöründen beklentilerinin belirlenmesi, eğitim kurumları ile sektör temsilcileri arasında iletişim ve işbirliği gereksinimini ortaya koymaktadır. (iii) İşbirliğinin gelişmesi hem öğrencilerin sektöre uygun yetişmeleri hem de sektörün gelişimine uygun işgücü gereksinimini sağlamak bakımından önem kazanmaktadır.

Buna göre farklı kesimler açısından kazanımlar şu biçimde sıralanabilir: (i) Öğrenciler daha etkili öğrenme süreci sonunda iş yaşamına katılabilir. Bu da iş yaşamında daha mutlu insan ve etkili hizmeti ortaya çıkarabilir. (ii) Finans Sektörünün iş gereklerine daha uygun işgücü olanakları artar, bunun sonucunda iş öncesi işe alıştırma ve benzeri maliyetlerden tasarruf sağlanabilir ve iş süreçlerinde etkinlik artabilir. (iii) Kamunun daha kaliteli hizmet alması mümkün olabilir. (iv) Finansal yaşamda etkinliğin artması katma değeri yüksek hizmetleri ortaya çıkarabilir bu da devletin vergi ve benzeri gelirleri üzerinde olumlu etki ortaya çıkarabilir.

Kaynaklar

- Abdi, H., ve Williams, L. J. (2010). Principal component analysis. Wiley Interdisciplinary Reviews: Computational Statistics, 2(4), ss.433-459.
- Arı, E., Pehlivanlar, E., ve Çömek, A. (2005). "Lisansüstü eğitimi öğrencilerinin gördükleri eğitim hakkındaki beklenti ve görüşlerinin belirlenmesi", *DEU Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (Özel sayı 1), ss.231-235.
- Arslan, K. (2002). "Üniversiteli Gençlerde Mesleki Tercihler ve Girişimcilik Eğilimleri", *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 3(2), ss.1-11.
- Atmaca, M., ve Coşgun, N. (2014). "Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'ne Bağlı Meslek Yüksek Okullarında Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Motivasyonlarının ve Beklentilerinin Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma", *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 4(1), ss.167-184.
- Avcı, N. (2011). "Turizm Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İş Değerleri: Çeşme Turizm ve Otelcilik Yüksekokulu Örneği", *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 22(1), ss.7-18.
- Baglin, J. (2014). "Improving Your Exploratory Factor Analysis for Ordinal Data: A Demonstration Using FACTOR", *Practical Assessment, Research ve Evaluation*, 19(5),ss. 2-14.
- Bulca, H., ve Erem, I. (2014). "Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe ve Finans Eğitimine Yönelik Düşünceleri: Uşak Üniversitesi'nde Bir Araştırma", *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(19), ss.67-94.
- Büyüksalvarcı, A., Güler, S., ve Taner, B. (2011). "Türkiye'de Lisans Düzeyinde Finans Eğitim Konuları: Eğiticimler ve Uygulayıcıların Görüşleri Kapsamında Mevcut Durum ve Beklentiler", *Ege Akademik Bakış*, 11(3), ss.479-486.
- Civan, M., ve Cenger, H. (2010). "Finansal Yönetim Dersini Almış Öğrencilerin Finans Eğitimi Beklentilerini Ölçmeye Yönelik Yapılan Bir Çalışma", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 46, ss.84-99
- Demirbolat, A. O. (2005). "Yüksek Lisans Öğrencilerinin Program ve Öğretim Elemanlarından Beklentileri", *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(1), ss.47-64.
- D'Agostino, R. B. ve Lee A. F. S. (1977). "Robustness of location estimators under changes of population kurtosis", *Journal of the American Statistical Association*, 72, ss.393-396
- Ekinci, C. E., ve Burgaz, B. (2007). "Hacettepe Üniversitesi Öğrencilerinin Bazı Akademik Hizmetlere İlişkin Beklenti ve Memnuniyet Düzeyleri", *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(33), ss.120-134.
- Erdem, B., ve Şenol, F. (2015). "Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Üniversiteye İlişkin Memnuniyet

- Algıları: Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Örneği”, *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(5), ss.176-196.
- Gençtürk, M., Demir, Y., ve Çarıkçı, O. (2008). “Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe-Finans Eğitimine Bakış Açıları ve Farkındalıkları Üzerine Bir Uygulama”, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 13(1), ss.209-228.
- Gökgöz, A., ve Zeytin, M. (2012). “Muhasebe Meslek Mensuplarının Mesleki Faaliyetlerinde Karşılaştıkları Sorunlar ve Beklentileri: Bilecik ve Yalova İlleri Uygulaması”, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(1), ss.477-493.
- Korukoğlu, A. (2003). “Üniversite Öğrencilerinin Eğitimden Beklentileri” Ege Üniversitesi İİBF Örneği”, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8(1),ss.79-89.
- Mertler, CA, ve Vannatta RA. (2005). *Advanced and Multivariate Statistical Methods*. Los Angeles: Pyrczak Publishing.
- Owen, F. K., Kepir, D. D., Özdemir, S., Ulaş, Ö., ve Yılmaz, O. (2012). “Üniversite Öğrencilerinin Bölüm Seçme Nedenleri”, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(3), ss.135-151.
- Pesonen E. (1975). “NP-technique as a tool in decision making”. *Astin Bulletin*, 8, ss.359-363.
- Rubin, D. B. (1987). *Multiple imputation for nonresponse in surveys*. John Wiley ve Sons.
- Şahin, İ., Zoraloğlu, Y. R., ve Fırat, N. Ş. (2011). “Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Amaçları, Eğitsel Hedefleri Üniversite Öğreniminden Beklentileri ve Memnuniyet Durumları”, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 17(3), ss.429-452.
- Tayyar, N., ve Dilşeker, F. (2013). “Devlet ve Vakıf Üniversitelerinde Hizmet Kalitesi ve İmajın Öğrenci Memnuniyetine Etkisi”, *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, (28), ss.184-204.
- Tuğay, O. (2014). “Muhasebe Dersi Alan Öğrencilerin Muhasebe Dersine Yönelik Algıları ve Muhasebe Öğretim Elemanlarından Beklentileri Üzerine Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde Bir Araştırma”, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 9(3), ss.49-68.
- Tuncer, M. (2011). “Yükseköğretim Gençliğinin Gelecek Beklentileri Üzerine Bir Araştırma”, *Electronic Turkish Studies*, 6(2), ss.935-948.
- Tümer, E. İ., Miran, B., ve Birinci, A. (2010). “Atatürk Üniversitesine Kayıtlı Öğrencilerin Öğretim Üyelerinden Beklentilerini Etkileyen Faktörlerin Analizi”, *Journal of the Faculty of Agriculture*, 41(2), ss.935-948.
- Ustasüleyman, T. (2009). “Bankacılık Sektöründe Hizmet Kalitesinin Değerlendirilmesi: AHS-TOPSIS Yöntemi”, *Bankacılar Dergisi*, 69, ss.33-43.
- Yenen, V. Z., ve Gözülü, S. (2010). “Yüksek Öğretimde Müşteri Beklentileri: Türkiye'den örnekler”. *İTÜ Dergisi/d*, 2(2), ss.28-38.

Zeytinoğlu, E. (2012) “Muhasebe Bölümü Öğrencilerinin Motivasyonu ve Beklentileri Üzerine Bir Araştırma: Dumlupınar Üniversitesi Örneği”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Ocak, ss.103-115.

Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası, www.tcmb.gov.tr.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, www.bddk.org.tr.

Sermaye Piyasası Kurulu, www.spk.gov.tr.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, www.tmsf.org.tr.

Borsa İstanbul A.Ş, www.borsaistanbul.com.

Takasbank, www.takasbank.com.tr.